

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування відділу поліції № 1 Тернопільського
районного управління поліції Головного управління Національної поліції в
Тернопільській області
09.04.2025**

м. Тернопіль 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09 квітня 2025 року групою НПП здійснено відвідування відділу поліції № 1 Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області.

Відвідування провели такі члени групи НМП:

Криницький Олександр Миколайович, представник Уповноваженого у Тернопільській області;

Коновалова Вікторія Віталіївна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Біловус Людмила Романівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сапужак Софія Михайлівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шевченко Уляна Степанівна, представниця громадської організації.

Загальна інформація

Відділ поліції № 1 Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області (далі – відділ поліції) знаходиться за адресою: вул. Степана Бандери, 8, м. Бережани, Тернопільська область, 47501.

При вході на територію відділу поліції наявна кнопка виклику персоналу для осіб з інвалідністю (фото 1, 2).

Керівництво: Горяний Сергій Володимирович, начальник відділу поліції № 1 Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, полковник.

Особовий склад відділу поліції налічує 113 посад, з яких некомплект – 12 осіб, прикомандированих – 18 осіб.

Відділ поліції обладнано охоронною та пожежною сигналізацією, цифровим відеоспостереженням, запроваджена інформаційна підсистема «Custody Records».

Згідно з Журналом обліку доставлених, відвідувачів та запрошених на час відвідування у відділі поліції осіб не перебувало.

У відділі поліції розміщені інформаційні стенди для відвідувачів, зокрема, щодо днів прийому громадян керівництвом відділу поліції № 1 Тернопільського

районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, а також інші відомості (фото 3, 4).

У вільному для відвідувачів доступі розміщено скриньку для заяв, скарг та пропозицій, яка на момент відвідування була порожня (фото 5).

У відділенні поліції наявні: кімната прийому громадян (фото 6), кімната для проведення слідчих дій (фото 7, 8), кімната для конфіденційного побачення з адвокатом (фото 9), облаштовано робоче місце інспектора з дотримання прав людини (фото 10), на дверях службових кабінетів встановлені таблички із зазначенням на них посад та прізвищ працівників.

Під час відвідування встановлено, що працівники відділу поліції № 1 Тернопільського районного управління Національної поліції в Тернопільській області пройшли тренінги від Товариства Червоного Хреста України з надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати. У черговій частині наявні аптечки для надання домедичної допомоги, наповнені лікарськими з актуальним строком давності (фото 11).

Попередні зауваження

Попереднє відвідування відділу поліції № 1 Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області групою НПМ здійснено 08.05.2023 році, за результатами якого були виявлені наступні порушення:

- у відділі поліції з 2019 року не використовувалася кімната для затриманих;
- відсутня кімната для проведення слідчих дій;
- не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;
- характеристики обладнаного пандусу не відповідали вимогам пункту 6.3.2 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд», оскільки відсутні огорода з поручнями.

Недоліки та порушення, виявлені під час попереднього відвідування, а також надані рекомендації виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України)

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділенні поліції відсутня кімната для затриманих.

Перебування затриманих осіб у відділі поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету, тощо. У дванадцятій Загальній доповіді [CPT/Inf (2002) 15] Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету.

2. Під час відвідування встановлено порушення ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до органу (підрозділу) поліції. Зокрема встановлено, що не всі графи журналу заповнені повним обсягом. Після складання необхідних матеріалів стосовно доставленої (запрошеної) особи поліцейський, який доставив особу до органу (підрозділу) поліції, має проставляти в графі 7 інформацію про вжиті до неї заходи. Проте у графі 7 журналу майже не зазначаються ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо). Також встановлені випадки розбіжностей інформації зазначеної в журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (№ 166 – графа 2, дата і час прибуття до органу (підрозділу) поліції) та інформації з журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної допомоги затриманим (№ 18 – дата і час прибуття адвоката). Не заповнені графа 8 – наявність чи відсутність претензій до працівників поліції, графа 9 – особистий підпис доставленого, відвідувача, запрошеного, щодо особи, до якої було застосовано адміністративний арешт (№ 160 - журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених).

Порушення права на ефективний засіб юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

3. Під час аналізу документації встановлено, що уповноважені службові особи, які проводять затримання, всупереч вимогам пункту 8 розділу IV Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440, не завжди інформують центри з надання безоплатної вторинної правничої допомоги негайно після затримання, а лише через деякий час (№ 2 – журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим. Особа була затримана 21.08.2024 року о 19:15, про затримання Центр безоплатної правничої допомоги повідомили лише о 21:02).

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод).

4. Кожна людина має невід’ємне право на життя. В контексті захисту права на життя осіб, які перебувають в місцях несвободи в умовах дії воєнного

стану, на державу покладаються додаткові обов'язки. Зокрема, вжиття заходів до своєчасної евакуації утримуваних осіб в безпечні місця у випадку наближення лінії фронту до місця несвободи, а також створення умов для захисту утримуваних від дальніх засобів ураження (ракет, ударних безпілотних літальних апаратів тощо), шляхом обладнання/побудови захисних споруд, придатних для мінімального тимчасового укриття утримуваних осіб та персоналу у випадку оголошення сигналу повітряної тривоги, а також забезпечення своєчасного укриття у цих спорудах утримуваних осіб та персоналу.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що відділ поліції не обладнаний захисними спорудами цивільного захисту (укриттям). Під час сигналу оповіщення «Повітряна тривога» затримані особи та персонал продовжують перебувати у приміщеннях відділу поліції.

Розділ 12 Галузевих будівельних норм України В.2.2-00032684-001:2023, передбачає проектування на об'єктах вбудованих захисних споруд цивільного захисту з можливістю укриття 100 % утримуваних осіб та працівників, які можуть одночасно перебувати в об'єкті для утримання (розміщення, поміщення) осіб відповідно до режиму роботи закладу у найбільш чисельну зміну.

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

5. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018) вхід до відділу поліції та пороги міжкабінетних проїомів не пристосовані для маломобільних груп населення у тому числі, які мають вади зору (відсутні пандуси, поручні, покажчики шрифтом Брайля тощо).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Тернопільській області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Відділу поліції № 1 Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області:

2.1. Вжити заходи щодо облаштування кімнати для затриманих;

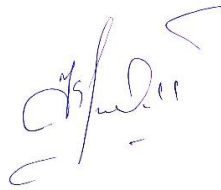
2.2. Забезпечити належне ведення службової документації, зокрема журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до органу (підрозділу) поліції;

2.3. Забезпечити негайне після затримання повідомлення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги;

2.4. Створити відповідні умови для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю, які використовують засоби пересування та собак-поводирів, відповідно до норм ДБН В.2.2 – 40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
у Тернопільській області**

Олександр КРИНИЦЬКИЙ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

